Tweede Kamer der Staten-Generaal 2

Vergaderjaar 2015–2016 Aanhangsel van de Handelingen

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

740

Vragen van de leden **Kerstens** en **Van Dekken** (beiden PvdA) aan de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over *de arbeidsomstandigheden bij Klesch Aluminium Delfzijl* (ingezonden 5 november 2015).

Antwoord van Minister **Asscher** (Sociale Zaken en Werkgelegenheid), mede namens de Minister van Veiligheid en Justitie (ontvangen 1 december 2015)

Vraag 1
Kent u het bericht «Onderzoek naar arbeidsomstandigheden bij Klesch»?[1]

Antwoord 1
Ja.

Vraag 2
Wat is uw reactie op de stelling van de FNV dat er sprake zou zijn van «erbarmelijke omstandigheden» in de fabriek Klesch Aluminium Delfzijl?

Antwoord 2
Ik oordeel niet over de concrete feiten en omstandigheden van het individuele geval. Volgens de Arbeidsomstandighedenwet mogen werkzaamheden geen gevaren opleveren voor de veiligheid en gezondheid van de werknemer. Het is de taak van de werkgever om te zorgen voor goede arbeidsomstandigheden en om – met instemming van de werknemers – de preventie van arbeidsrisico's vorm te geven.

Vraag 3
Wat is uw reactie op het voornemen om een stuurgroep de arbeidsomstandigheden bij Klesch Aluminium Delfzijl te laten onderzoeken?

Antwoord 3
Ik juich toe dat er een stuurgroep is geformeerd om de mogelijke problemen te onderzoeken en om gezamenlijk tot een eventuele oplossing te komen. Dit betekent dat de werkgever zijn verantwoordelijkheid serieus neemt om te zorgen voor goede arbeidsomstandigheden.

[1] RTV Noord, 2 november 2015.

ah-tk-20152016-740
ISSN 0921 - 7398
's-Gravenhage 2015

Vraag 4
Bent u bereid om de Inspectie SZW in te zetten om het bij vraag 3 genoemde onderzoek naar de arbeidsomstandigheden te ondersteunen? Zo nee, waarom niet? Zo ja, op welke termijn bent u bereid om deze ondersteuning aan te bieden?

Antwoord 4
Nee, dat vind ik geen taak voor de Inspectie SZW. Zoals ik bij de beantwoording van de vorige vraag heb aangegeven is het de verantwoordelijkheid van de werkgever om te zorgen voor goede arbeidsvoorwaarden. Er heeft recentelijk geen onderzoek van de Inspectie SZW plaatsgevonden bij Klesch Aluminium Delfzijl. De Inspectie SZW ziet, op basis van risicoanalyses of van klachten en/of signalen uit de praktijk, geen aanleiding over te gaan tot onderzoek. Mochten medewerkers klachten melden bij de Inspectie SZW dan kan alsnog worden overgegaan tot onderzoek. Ook in geval van klachten van een OR over bijvoorbeeld de arbeidsomstandigheden volgt onderzoek door de Inspectie. Dan is een uitspraak mogelijk over eventuele overtredingen van de Arbeidsomstandighedenwet.

Vraag 5
Klopt het dat de salarissen van de medewerkers na de doorstart beduidend lager zijn dan voor het faillissement? Hoe beoordeelt u deze gang van zaken?

Antwoord 5
Mijn ambtgenoot en ik oordelen niet over de concrete feiten en omstandigheden van het individuele geval. Wel kan in algemene zin worden opgemerkt dat de regeling over overgang van onderneming niet van toepassing is in geval van een doorstart uit faillissement. Dit betekent dat degene die de bedrijfsactiviteiten van de failliete werkgever voortzet, de werknemers die na de doorstart bij hem in dienst treden in beginsel arbeidsvoorwaarden mag aanbieden die afwijken van de arbeidsvoorwaarden die golden bij de voormalige werkgever. De arbeidsvoorwaarden dienen wel te voldoen aan de wettelijke eisen en aan de voorwaarden van een eventueel van toepassing zijnde cao.
Bij brief van 26 augustus jl. heb ik aan uw Kamer toegezonden het onderzoek «Werknemers en Insolventie: een rechtsvergelijkende studie naar de rechtspositie van werknemers bij insolventie van de werkgever».[2] Dat onderzoek had ik op 1 oktober 2014 in een Algemeen Overleg aan uw Kamer toegezegd.[3] In voormeld overleg werd, mede naar aanleiding van de doorstart van de failliete kinderopvangorganisatie Estro, aandacht gevraagd voor de arbeidsrechtelijke positie van werknemers in faillissement. Daarbij heb ik u meegedeeld dat ik me ervan bewust ben dat een faillissement van een onderneming aanzienlijke gevolgen kan hebben voor de werknemers, ook wanneer de failliete onderneming een doorstart maakt. Zoals ik in de brief van 26 augustus jl. heb aangekondigd, zal ik uw Kamer in het eerste kwartaal van 2016 nader informeren over eventuele vervolgstappen naar aanleiding van genoemd onderzoek.

Vraag 6
Welke verschillen en overeenkomsten zijn er met het flitsfaillissement van Estro/Small Steps en Princen Transmission waar eerder vragen over gesteld zijn?[4]

Antwoord 6
Zoals ik bij de beantwoording van de vorige vraag heb aangegeven, treden mijn ambtgenoot en ik niet in de concrete feiten en omstandigheden van het individuele geval. Wel kan ik in algemene zin het volgende opmerken.
Bij de faillissementen van Princen Transmission en Estro is sprake geweest van toepassing van de zogenaamde «pre-pack praktijk». Deze praktijk houdt in dat de rechtbank kort voor een verwachte faillietverklaring van een onderneming op verzoek van het bestuur al aanwijst wie in het geval van

[2] Kamerstukken II 2014/15, 33 695, nr. 9.
[3] Kamerstukken II 2014/15, 31 322, nr. 260.
[4] Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2014–2015, nr. 2393

faillissement tot curator zal worden benoemd. Doel van deze aanwijzing is om het faillissement onder toeziend oog van de beoogd curator voor te bereiden, om zo de schade die uit het faillissement voortvloeit zoveel mogelijk te beperken en de kans te vergroten dat de bedrijfsactiviteiten – met behoud van zoveel mogelijk werkgelegenheid – kunnen worden voortgezet. Indien er inderdaad mogelijkheden zijn voor een doorstart, dan worden hiervoor vóór de faillietverklaring al voorbereidingen getroffen. De doorstart kan dan kort na de faillietverklaring plaatsvinden en de negatieve invloed die de hectiek van een faillissement doorgaans heeft op de bedrijfsvoering, kan daarmee beperkt blijven.
Uit het eerste openbare faillissementsverslag dat de curator in het faillissement van aluminiumfabriek Aldel heeft uitgebracht, leid ik af dat er in dat geval geen sprake is geweest van een «pre-pack».[5] Naar ik begrijp, is in het geval van Aldel de doorstart pas tijdens het faillissement voorbereid en vond de doorstart hier geruime tijd na de faillietverklaring plaats.

Vraag 7
Op welke manier kan voorkomen worden dat de Prepack wetgeving ingezet gaat worden om werknemers op een oneigenlijke manier te ontslaan, dan wel terug te laten keren op aanzienlijk verslechterde arbeidsvoorwaarden?

Antwoord 7
Bij ondernemingen van enige omvang is het gebruikelijk dat wanneer onderdelen van de bedrijfsactiviteiten in de kern gezond zijn maar sprake is van financiële problemen die niet meer opgelost kunnen worden, het bestuur voorbereidingen treft voor het aanstaande faillissement. Het zoeken naar potentiële overnamekandidaten en het onderhandelen over verkoop van bedrijfsactiviteiten maakt vaak onderdeel uit van die voorbereiding. De «pre-pack praktijk» heeft – in vergelijking met een faillissement waaraan geen stille voorbereidingsfase voorafgaat – als belangrijk voordeel dat het voorbereidingstraject plaatsvindt onder het toeziend oog van de beoogd curator. Tijdens het stille voorbereidingstraject ziet de beoogd curator erop toe dat het voorbereidingsproces zorgvuldig verloopt en dat het resultaat dat hieruit voortvloeit de belangen dient van de schuldeisers, waaronder de werknemers, en van de anderen die door het faillissement worden geraakt.
Op dit moment is bij uw Kamer het wetsvoorstel betreffende de Wet continuïteit ondernemingen I aanhangig. Met de voorgestelde regeling krijgt de «pre-pack praktijk» een uitdrukkelijke wettelijke grondslag. Het wetsvoorstel bevat bovendien een aantal verbeteringen, en komt daarmee tegemoet aan de zorgen die in de praktijk en in de literatuur zijn geuit over onder meer het risico op oneigenlijk gebruik van het stille voorbereidingstraject. Zo worden in het voorstel strenge toelatingscriteria gegeven waaraan voldaan moet zijn voordat men toegang kan krijgen tot het stille voorbereidingstraject. Ook wordt duidelijk vastgelegd wat de rol is van de beoogd curator en welke middelen hem ter beschikking staan om oneigenlijk gebruik tegen te gaan. Verder verstevigt de regeling de positie van schuldeisers en van werknemers in het voorbereidingstraject en in de eerste fase van het faillissement. Zo is erin voorzien dat de rechtbank aan de aanwijzing van de beoogd curator de voorwaarde kan verbinden dat de ondernemingsraad of de personeelsvertegenwoordiging en de vakbonden actief betrokken worden bij overleg over een eventuele doorstart. Ten slotte bevat de voorgestelde regeling maatregelen op basis waarvan bestuurders die de regeling oneigenlijk hebben gebruikt of een poging daartoe hebben gedaan, aansprakelijk gesteld kunnen worden voor de daarmee verband houdende schade. Na inwerkingtreding van de Wet civielrechtelijk bestuursverbod zal aan deze personen ook een bestuursverbod kunnen worden opgelegd[6].

[5] Zie het eerste openbare faillissementsverslag van Aluminium Delfzijl B.V. («Aldel») (verslag van 3 februari 2014), te raadplegen via het Centraal Insolventieregister op http://insolventies.rechtspraak.nl/.
[6] Kamerstukken I, 34 011.